

Podatkovni i jezični resursi u Hrvatskoj

Damir Pavuna

Integra d.o.o. Zagreb

Predsjednik Zajednice za prevoditeljstvo pri HGK

U Zagrebu, 21. travnja 2016.

Izvori usluge prevođenja

- Do sada nije postojao kvalitetan izvor za dobivanje odgovarajućih informacija o davateljima usluga
- Naručitelji su koristili:
 - Vlastite provjerene dobavljače
 - Preko poznanika uključenih u prevoditeljstvo
 - Medijske informacije
 - Mrežno pretraživanje
- Sada postoji Katalog prevoditelja Zajednice za prevoditeljstvo
 - Svi su članovi ZZP-a
 - Potpisnici su Etičkog kodeksa
 - Pretraživati se može prema potrebama (vrsta prevođenja, jezici, područja, mjestu...)

Izvori podataka o tržištu prevoditeljskih usluga

- Ne prati se sustavno i statistički (do nedavno nije bilo niti djelatnosti prevođenja u NKZ-u)
- Informacije dostupne preko poslovnih podataka sudionika u uslugama prevođenja
 - Agencije
 - Tvrtke koje imaju vlastite prevoditelje
 - Slobodni prevoditelji
 - Sudski tumači
 - Mediji (neke novine – nedavno Lider)
- Nije jasno od kuda podatke za Hrvatsku dobivaju svjetske organizacije (npr. Common Sense Advisory. Inc.)

Izvori prevoditeljskih jezičnih resursa

- Nedovoljno sustavan, planski i usitnjen rad na jeziku tako da su informacije šture i razbacane:
 - Fakulteti (npr. Filozofski fakultet u Zagrebu – Hrvatske jezične tehnologije; FER - TermeX)
 - Instituti (npr. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Struna, Terminološki portal...)
 - Društva (npr. Hrvatsko društvo sudskih tumača i prevoditelja - Popis stručnih naziva i njihovih kratica)
 - Zajednice (npr. Zajednica za prevoditeljstvo – stručna predavanja i informacije krovne organizacije prevoditelja u RH)
 - Državne institucije (npr. MVP – Eurovoc; Digitalni ured – prevedeni dokumenti)
 - Privatne tvrtke i osobe (npr. Integra d.o.o. – seminari; Denis Gracin – glosar; EuDict – rječnik)

Izvori prevoditeljskih jezičnih resursa

- Nedostaje kvalitetnih informacija o jezičnim alatima i podacima (npr. TermeX)
- Pojedinci su razjedinjeni ili nekoordinirani pa i vrhunski projekti zamru (npr. Semantički analizator)
- Nedovoljno razumijevanja i potpore za kvalitetna vlastita CAT rješenja (npr. Termit)
- Neki projekti su stali a od vitalnog su značaja za razvoj i razumijevanje jezika (npr. Korpus)
- Prevoditelji su svakako jedni od najvažnijih korisnika jezičnih resursa a nalaze se na kraju lanca odlučivanja o jezičnim tehnologijama

Izvori prevoditeljskih jezičnih resursa

- Država ne provodi sustavnu brigu o prevođenju (npr. Sabor izglasa a ne provede odluku; javni natječaji izaberu najjeftinije ponude koje višestruko narastu; jezične tehnologije su uglavnom znanstveno a ne praktično orijentirane)
- Država je potrošila jako veliki novac na prevođenje za EU i rezultati su povremeno vrlo dobri no ima zaista nedopustivo velikih propusta i nije ostalo značajnih podatkovnih i jezičnih resursa od općeg dobra za prevoditelje
 - Nedostaju informacije o prijevodima (npr. neki ugovori i propisi su više puta prevođeni)
 - Prijevodna memorija je gotovo zanemariva
 - Iako opće dobro, glosari uglavnom nisu dostupni i nisu prilagođeni praksi

Prevoditeljski izazovi

- Izvori terminologije – naći pouzdane i online
- Izvori CAT alata – posebno rijetke Hr jezične tehnologije
- Sve zahtjevnije okruženje – informatička predznanja
- Rokovi sve kraći – mora se imati pomagala, otvorenost prema IT promjenama uz analizu
- Povezivanje prevoditelja – zajedno do rješenja
- Hrvatski mali jezik – sami moramo izgraditi jezičnu infrastrukturu
- Nema obuke a novi zahtjevi – uređivanje strojno prevedenoga teksta, pretvorba PDF dokumenata
- ~~Tržište sve zahtjevnije uz sve nižu cijenu!!!~~

Hvala na pažnji

